

† CASIAN,
din darul lui Dumnezeu,
Arhiepiscop al Dunării de Jos

Preacucernicilor și preacuvioșilor părinți,
cinului monahal și tuturor dreptmăritorilor creștini
din Eparhia noastră
har, milă, pace sfântă și ajutor ceresc
de la Mântuitorul Hristos, înviat din morți,
iar de la Noi arhierești binecuvântări.

Hristos a înviat!
Adevărat a înviat!

Iubiți părinți, dreptmăritori frați și surori în Domnul,

Un glas ceresc răsună din nou în inimile și în sufletele noastre și o lumină sfântă străbate întunericul lăuntric din noi și dintre noi, deoarece astăzi, la cumpăna dintre noapte și Ziua Domnului, „toate s-au umplut de lumină: și cerul și pământul și cele de dedesubt. Deci să prăznuiască toată făptura Învierea lui Hristos, întru care S-a întărit”¹. Domnul Hristos proclamă luminos sfânta Sa Înviere din morți, „cu moartea pre moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le”².

Noi auzim această chemare prin vocea păstorului de suflete, care preia mesajul Învierii de la Mântuitorul, precum îngerii de

1. *Stihiră din cântarea a III-a, Canonul Paștilor*, în „Penticostar“, E.I.B.M.O., București, 2012, p. 16.

2. Troparul Învierii, în „Penticostar“, ed. cit., p. 14.

la Sfântul Mormânt au vestit această minune Apostolilor: „*Nu este aici; căci S-a sculat precum a zis: veniți de vedeți locul unde a zăcut!*“ (Matei 28, 6; Marcu 16, 7).

În același timp, deși în biserică și în afara ei este încă întu-neric, suntem invitați să vedem și să primim Lumina: „*Veniți de primiți lumina!*“.

Lumina ce o poartă sfințitul slujitor din Sfântul Altar este însăși vederea luminată a Mântuitorului înviat din morți, Care ne-a încredințat că este Lumina lumii: „*Eu sunt Lumina lumii (...), cel ce crede în Mine viu va fi, de va și muri*“ (Ioan 8, 12; 11, 25). În timp foarte concentrat, „*totul în noi și între noi s-a umplut de lumină*“ și „*Viața stăpânește*“³, deoarece Stăpânul ei a învins, cu Sfânta Sa Înviere iadul și moartea, „*făcându-se începătură a învierii celor adormiți*“ (I Corinteni 15, 20).

În creștinismul primar, de Sfintele Paști, cei pregătiți de luminare se botezau, deoarece botezul înseamnă moartea păcatului și înviere cu Hristos Domnul, la viața cea nouă, creștină: „*Au nu știți că toți câți în Iisus Hristos ne-am botezat, întru moartea Lui ne-am botezat? Deci ne-am îngropat cu El, în moarte, prin botez, pentru ca, precum Hristos a înviat din morți prin slava Tatălui, așa să umblăm și noi întru înnoirea vieții*“ (Romani 6, 3-4). De aceea, cei botezați erau luminați prin credința pe care o mărturiseau cu bucurie, împărtășindu-se de darurile Sfântului Duh și de Sfintele Taine. Astfel, pe temeiul credinței celei adevărate a luat naștere prima comunitate creștină de la Ierusalim: „*(...) și stăruiau în învățătura Apostolilor și în împărtășire, în*

3. Sf. Ioan Gură de Aur, *Cuvânt de învățătură în sfânta și luminata zi a slăvitei și mântuitoarei Învieri a lui Hristos, Dumnezeuul nostru*, în „Penticostar“, ed. cit., p. 25.

frângerea pâinii și în rugăciuni“ (Faptele Apostolilor 2, 42). Urmând Sfinților Apostoli, în Biserică, pe temeiul dreptei credințe, păstrăm unitatea, căci este „*un singur Domn, o credință și un Botez*“ (Efeseni 4, 5). Astfel ne păstrăm și ne mărturisim apartenența la „*Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolească Biserică*“⁴.

Iubiți frați și surori în Domnul,

Taina Învierii Mântuitorului coboară neîncetat, prin dreapta credință, în profunzimile vieții noastre creștine. Prin mărturiile Sfinților Apostoli, de la începuturi, și ale urmașilor lor, ca purtători și împlinitori ai chemării dumnezeiești, primim ajutor și luminare prin dreapta credință, precum și sfințirea vieții prin Sfintele Taine.

Înainte de Sfintele Sale Pătimiri și Jertfa pe Cruce pentru iertarea păcatelor noastre, Mântuitorul S-a rugat Tatălui pentru sfințirea ucenicilor Săi, spre a putea mărturisi marele adevăr al vieții veșnice: biruința morții prin Sfânta Sa Înviere. Temeiul propovăduirii Învierii, de către Sfinții Apostoli, dar și pentru toți cei ce vor crede în El „*prin cuvântul lor*“, „*ca toți să fie una*“ (Ioan 17, 20; 21), este unitatea de iubire dintre Persoanele Preasfintei Treimi, iubire revărsată în umanitate prin Hristos-Domnul, în Biserica Sa – „*stâlp și temelie a adevărului*“ (I Timotei 3, 16). De aceea, Sfânta Înviere este marea taină a unității noastre de credință: „*(...) ca toți să fie una, după cum Tu, Părinte, întru Mine și Eu întru Tine, așa și aceștia în Noi să fie una, ca lumea să creadă că Tu M-ai trimis*“ (Ioan 17, 21).

Chiar în ziua Învierii, Mântuitorul îi încredințează pe Sfinții Apostoli de adevărul prezenței Sale ca Dumnezeu adevărat și

4. Crezul ortodox (art. 9).

Om adevărat, cu trupul înviat și îndumnezeit: „*Și fiind seară, în ziua aceea, întâia a săptămânii (duminica), și ușile fiind încuiate, unde erau adunați ucenicii de frica iudeilor, a venit Iisus și a stat în mijlocul lor și le-a zis: Pace vouă! Și zicând acestea, le-a arătat mâinile și coasta Sa. Deci s-au bucurat ucenicii văzând pe Domnul*“ (Ioan 20, 19-20). „*Și după opt zile, ucenicii Lui erau iarăși înăuntru, și Toma, împreună cu ei. Și a venit Iisus, ușile fiind încuiate, și a stat în mijloc și a zis: Pace vouă!*“ (Ioan 20, 26). Pe Toma, cel ce, absent fiind la prima întâlnire, își manifestase dorința arzătoare a unei încredințări directe, Mântuitorul îl cheamă să se atingă de mâinile și coasta Sa, vindecându-l de îndoială – „*nu fi necredincios, ci credincios!*“ (Ioan 20, 27) – și umplându-i sufletul de credința pe care el o mărturisește de îndată: „*Domnul meu și Dumnezeuul meu!*“ (Ioan 20, 28). Prezența directă a Domnului, de care s-a bucurat Sf. Ap. Toma, care pentru că a văzut, a crezut, este o mărturie vie a împărtășirii noastre din harul și din lumina credinței, care aduce în suflete și în inimi o nouă stare, de fericire: „*Fericiți cei ce n-au văzut și au crezut!*“ (Ioan 20, 29).

O, câtă bucurie a revărsat Domnul în ziua Învierii Sale în sufletele și în inimile Sfinților Apostoli! O, câtă speranță și bucurie, prin credință, ne-a oferit nouă, tuturor, Hristos Domnul înviat, prezent neîncetat în Biserica Sa! Temelia vieții veșnice este așezată, astfel, prin credință, în inimile și în sufletele noastre!

Învierea Domnului înaripează credința noastră și ne întărește prin mărturisirea ei, așa cum ne-au încredințat Sfinții Apostoli. „*A crede că Cel răstignit «a înviat din morți» și că «șade de-a dreapta Tatălui»*“ – așa cum mărturisim în Crezul nostru ortodox (s.n.) – *aceasta nu are nevoie de înțelepciune, ci de credință. Fiindcă și Apostolii nu s-au apropiat prin înțelepciune, ci prin*

credință și, printr-înșă, s-au făcut mai înțelepți decât înțelepții, mai presus de toți cărturarii și înțelepții lumii”⁵.

Astfel, prin propovăduirea Sfinților Apostoli, lumina sfintei și drepte credințe s-a împărtășit la toate neamurile: „Drept aceea, mergând, învățați toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, învățându-le să păzească toate câte v-am poruncit vouă. Și iată, Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârșitul veacului” (Matei 28, 19-20). **Credința devine pentru noi toți rădăcina și ancora vieții noastre:** „Și după cum o corabie, clătinată de furia vânturilor și umplută de apa valurilor care se ridică în jurul ei, stă nemișcată îndată ce este ancorată și prinde rădăcini în mijlocul oceanului, tot așa și mintea noastră, clătinată de vânturi ce o izbesc din afară, scapă de naufragiu când pătrunde în ea credința, **care-i mai puternică decât o ancoră;** și credința duce corabia minții în siguranța conștiinței, ca într-un port liniștit. Și aceasta a arătat-o Pavel, când a spus: «Pentru aceasta a dat Dumnezeu pe Apostoli (...), spre desăvârșirea sfinților (...), până ce vom ajunge toți la **unitatea credinței și la cunoașterea Fiului lui Dumnezeu (...), ca să nu mai fim aruncați de valuri și purtați de orice vânt**» (Efeseni 4, 11-14)⁶. Când ne afundăm „în valul necredinței“ ca și Sfântul Petru, Domnul ne întinde mâna Sa, cerându-ne să nu ne împrăștiăm credința: „Îndrăzniți, Eu sunt; nu vă temeți!“ (Matei 14, 27).

Dreapta credință este, așadar, liantul unității pentru noi cei aflați în Biserică! Pe temeiul sfintei și drepte credințe

5. Sf. Ioan Gură de Aur, *Comentarii sau tâlcuirea Epistolei I către Corințeni*, omilia V, în „Lumina Sfințelor Scripturi“, Editura Trinitas, Iași, 2007, vol. I, p. 383.

6. Sf. Ioan Gură de Aur, *Despre schimbarea numelor. Despre răbdare. Despre milostenie*, p. 270, în „Lumina Sfințelor Scripturi“, Editura Trinitas, Iași, 2007, vol. I, pag. 381-382.

afirmate, propovăduite și pecetluite cu sângele martirilor, s-a întemeiat Biserica. De aceea, de câte ori în istoria zbuciumată „Corabia“ (Biserica) este izbită de atâtea văzute și nevăzute valuri, Hristos Domnul potolește furtuna și îi încredințează pe Sfinții Apostoli și, prin ei, pe noi toți, că El este la cârma acesteia și că El este Capul ei (Matei 14, 22-34). Darul sfânt al dreptei credințe i-a adunat în mărturisire pe martirii și sfinții care au pus mai presus de viața trecătoare pe cea veșnică, temei fiind Învierea Domnului. Prin aceasta s-a păstrat unitatea „în Hristos și în Biserică“ (Efeseni 5, 32), ca astfel, toți, întotdeauna și de pretutindenea, să se armonizeze precum „coardele cu chitara“, așa cum Sf. Ignatie Teoforul îndeamnă să fie „(...) cântat Iisus Hristos în unirea voastră și în armonioasa voastră dragoste. Fiecare din voi, deci, să fiți un cor! Și în armonia înțelegerii dintre voi, luând în unire melodia lui Dumnezeu, să cântați prin Iisus Hristos cu un glas Tatălui, ca să vă audă și să vă cunoască prin faptele bune pe care le faceți, că sunteți mădulare ale Fiului Său. Vă este, așadar, de folos să fiți într-o unire fără prihană, pentru ca să aveți pururea parte și de Dumnezeu“⁷. De aceea, neîncetat, la cele mai înălțătoare momente ale Sfintei Liturghii, Îl rugăm pe Hristos Domnul să ne ajute a realiza „unitatea credinței și împărtășirea Sfântului Duh“ pentru ca, astfel, „pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră, lui Hristos Dumnezeu s-o dăm!“⁸

Aceste sfinte mărturii ale apărătorilor și ale mărturisitorilor unității de credință în „Una, Sfântă, Sobornicească și Apos-

7. Sf. Ignatie Teoforul, *Epistola către Efeseni*, în vol. „Scrierile Părinților Apostolici“, E.I.B.M. B.O.R, București, 1979, pp. 158-159.

8. *Ectenia de dinaintea Rugăciunii Domnești la Sfânta Liturghie a Sf. Ioan Gură de Aur*, în „Liturghier“, E.I.B.M.O., București, 2012, p. 183.

tolească Biserică“⁹ devin, la Înviere, tot atâtea făclii sfințite, care ne luminează pentru a contempla icoanele frumuseții, ale adevărului sfânt și ale viețuirii curate și virtuose. „*Credința eliberează pururea neamul nostru de tot felul de rătăcirii și ne întemeiază pe noi în adevăr, și în noi adevărul din care nimeni nu ne va clinti (...) mărturisim acest adevăr cu fapta și cu cuvântul, nelăsându-ne «purtați de orice vânt al învățăturii»* (Efeseni 4, 14), *ci stăruind în cunoștința cea unită a adevărului creștinilor și propovăduind vederea cea mai simplă, mai dumnezeiască și cu adevărat neînșelătoare*“¹⁰.

Iubiți credincioși și credincioase,

În anul în care ne aflăm, Sfântul Sinod ne-a chemat să omagiem **unitatea de credință și de neam** și să comemorăm pe **făuritorii Marii Uniri din 1918**. Făclierii unității de credință ai Bisericii, slujitori și credincioși, n-au încetat a uni rugăciunea cu lucrarea, prin credința în unitatea noastră „*în cuget și-n simțiri*“, dar când țara și poporul au cerut-o, ei au răspuns cu credincioșie, oferindu-și brațele și chiar viața ca jertfă pentru învierea unității. Și din Eparhia noastră, slujitorii și credincioșii și-au oferit darul de eroism, de jertfă și de solidaritate pentru idealul unității de credință și de neam.

De aceea, omagiem binefacerile spirituale ale unității noastre de credință cu făcliile pascale în mâini și, cu inimile pline de recunoștință, comemorăm în Anul Centenar pe toți luptătorii, eroii și făuritorii Unirii celei Mari de la Alba Iulia. Pe lângă multele și emoționantele evocări din parohii, din școli și din

9. Crezul ortodox (art. 9).

10. Sf. Grigorie Palama, *Filocalia*, Editura Humanitas, București, 1997, vol. VII, p. 319.

societatea noastră, ne vom bucura de semnul cel mai concludent al fidelității față de dreapta credință care ne unește și ne întărește, prin sfințirea Catedralei Naționale a Mântuirii Neamului, pentru înălțarea căreia și dumneavoastră ați adăugat câte o „cărămidă“ a „bănuțului văduvei“. Catedrala Națională este nu doar un simbol, ci o „corabie“ autentică ce ne îndreaptă din valurile tuturor încercărilor, suferințelor și erorilor noastre către „portul“ liniștit al unității de credință și de neam. Acesta este și mesajul profund al Învierii Mântuitorului! Altfel, „*ce devine întreaga noastră viață fără credință? Ce devine familia? Oare nu prin credință îi știm pe fiii strămoșilor noștri? Ce devine societatea? Cum se inițiază copilul în știință dacă nu dând, mai întâi, credința sa în afirmațiile învățătorilor săi? Ce devine studiul istoriei fără acte continui de credință în cuvântul istoricilor și al tradiției popoarelor? Ce este viața? Cum se unește spiritul cu materia? Taine pe care rațiunea nu le va pătrunde niciodată*“¹¹.

Să ne luminăm și noi, preacucernici și preacuvioși părinți, în mijlocul bunilor noștri creștini din toate comunitățile Eparhiei și, în unitate sfântă de credință, să ne deschidem nu doar brațele, ci mai ales inimile, spre a vedea, a mărturisi și a iubi pe Dumnezeu Cel în Sfânta Treime mărit și Sfânta Sa Biserică păstrătoare de candelă vie a Învierii Domnului, și, așa, să ne și unim, sufletește, creștinește și românește! Să iertăm toate pentru Înviere! Să învieze Mântuitorul, în noi și între noi, bucuria credinței și, prin aceasta, fapta iubirii curate, milostive și jertfelnice față de orice frate și soră aflați în suferință, în lipsuri și în singurătate!

11. Sf. Ioan Gură de Aur, *Bogățiile oratorice*, în „Lumina Sfințelor Scripturi“, Editura Trinitas, Iași, 2007, vol. I, p. 380.

Așa gustăm cu toții, cu sănătate și pace, în unitate, starea de bucurie, din „ospățul credinței“ și din iubirea fără de margini pentru noi, toți, a Mântuitorului înviat din morți, „*ca lumea să creadă*“ (Ioan 17, 21) și să aibă viață veșnică!

Hristos a înviat!
Adevărat a înviat!

Al vostru de tot binele voitor
și rugător către Hristos Domnul înviat,

† Casian,
Arhiepiscopul Dunării de Jos